

ELEMENTI OCJENJIVANJA I KRITERIJI VREDNOVANJA U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

RAZREDI: OD 1. DO 4. RAZREDA

ELEMENTI OCJENJIVANJA / VREDNOVANJA:

Elementi ocjenjivanja iz Hrvatskoga jezika utvrđeni su na temelju nastavnoga programa Hrvatskoga jezika za gimnazije, a prema kojemu nastavni predmet Hrvatski jezik obuhvaća tri nastavna područja:

a) Hrvatska i svjetska književnost

b) Hrvatski jezik

c) Jezično izražavanje

NAČINI I POSTUPCI VREDNOVANJA:

KNJIŽEVNOST

U procesu učenja književnosti, ali i provjeravanja znanja, od učenika se očekuje da može:

- prepoznati tekstove, autore i razdoblja hrvatske i svjetske književnosti
- razumjeti značajke stvaralaštva pojedinoga autora u kontekstu književnopovijesnoga razdoblja
- prepoznati i razumjeti književnoteorijska i književnopovijesna obilježja književnih tekstova, navesti ključne sadržajne podatke te razumjeti i problematizirati polazni tekst i/ili djelo u cjelini
- prepoznati i razumjeti književnopovijesna razdoblja europske (svjetske) i hrvatske književnosti (vremenske odrednice, predstavnike i poetike) u kronološkom slijedu
- interpretirati književna djela iz hrvatske i svjetske književnosti („lektire”) koja su predviđena programom za svaki razred gimnazije
- sadržajno, smisleno i logično oblikovati odgovor/izlaganje/tekst
- obrazložiti svoje tvrdnje
- primjenjivati norme hrvatskoga standardnog jezika u govorenju i pisanju.

Navedena znanja učenici stječu na reprezentativnim djelima iz hrvatske i svjetske književnosti („lektire”) koja su predviđena programom za svaki razred gimnazije. Element književnost oblikuje se na temelju ocjena koje proizlaze iz usmenih odgovora i pisanih provjera znanja.

1.) Pisane provjere znanja i vještina iz književnosti mogu biti oblikovane kao:

- a) Ispiti znanja sastavljeni od zadataka objektivnoga tipa
 - piše se 1 – 2 ispita znanja u svakom polugodištu nakon obrade nastavne cjeline

b) Kratke (višeminutne) provjere čitanosti

- najavljene su
- provode se prije analize književnoga djela na satu
- rezultati se ne upisuju u ocjensku rešetku

c) Pis. interpretacije književnoga djela (komb. pitanja objektivnoga tipa i čitanja s razumijevanjem)

- najavljene su vremenikom pisanih provjera
- provode se poslije analize književnoga djela (ili književnih djela)
- vrednuje se pročitano, razumijevanje pročitana, ali i stečeno književnoteorijsko i književnopovijesno znanje

Sve se pisane provjere vrednuju na isti način:

- unaprijed su zadani bodovi za ocjene od nedovoljan do odličan
- raspon je za svaku ocjenu jednak (12,5 %)

POSTOTAK	0 – 49	50 – 62,5	> 62,5 – 75	> 75 – 87,5	> 87,5 – 100
OCJENA	1	2	3	4	5

Ocjena iz „lektire“ sastavni je dio ocjene iz književnosti, a oblikuje se kao srednja ocjena kratkih provjera čitanosti i pisanih interpretacija književnoga djela te usmene interpretacije na satu.

2.) Usmene provjere znanja i vještina

Usmeni odgovori najavljene su ili nenajavljene provjere znanja i vještina, a traju do 10 minuta. Okvirni kriteriji formiranja usmene ocjene su:

dovoljan

- učenik/ca je pročitao/la književna djela predviđena za polaganje osnovne razine iz Hrvatskoga jezika na državnoj maturi, prepoznaje tekstove i autore te ih može smjestiti u kontekst književnopovijesnoga razdoblja
- navodi ključne sadržajne podatke, imenuje književnoteorijska i književnopovijesna obilježja tekstova, ali je u primjeni vrlo nesiguran/a i nesamostalan/a
- navodi obilježja književnopovijesnih razdoblja europske (svjetske) i hrvatske književnosti (vremenske odrednice, predstavnike i poetike) u približno onakvom obliku u kojem su naučeni, često ne zna obrazložiti svoje tvrdnje
- izražava se uz poticajna pitanja poštujući norme hrvatskoga standardnog jezika

dobar

- učenik/ca je pročitao/la književna djela predviđena za polaganje osnovne razine iz Hrvatskoga jezika na državnoj maturi, prepoznaje tekstove i autore te ih može smjestiti u kontekst književnopovijesnoga razdoblja
- razumije značajke stvaralaštva pojedinoga autora u kontekstu književnopovijesnoga razdoblja
- svojim riječima može ispričati ključne sadržajne podatke, imenovati književnoteorijska i književnopovijesna obilježja tekstova, navesti (naučeni) primjer i objasniti svoj izbor

- navodi i povezuje obilježja književnopovijesnih razdoblja europske (svjetske) i hrvatske književnosti (vremenske odrednice, predstavnike i poetike) te ih primjenjuje u analizi djela
- izražava se uz manju nastavnikovu pomoć poštujući norme hrvatskoga standardnog jezika

vrlo dobar

- učenik/ca je pročitao/la književna djela predviđena za polaganje više razine iz Hrvatskoga jezika na državnoj maturi, analizira tematska, kompozicijska i stilska obilježja tekstova u kontekstu književnopovijesnoga razdoblja navodeći primjere
- uspoređuje tekstove različitih autora te uočava sličnosti i razlike u kontekstu književnopovijesnoga razdoblja
- uspoređuje obilježja književnopovijesnih razdoblja europske (svjetske) i hrvatske književnosti (vremenske odrednice, predstavnike i poetike), izvodi zaključke i obrazlaže svoje tvrdnje
- izražava se samostalno potpunim rečenicama poštujući norme hrvatskoga standardnog jezika

odličan

- učenik/ca je pročitao/la književna djela predviđena za polaganje više razine iz Hrvatskoga jezika na državnoj maturi te barem još dva književna djela predviđena gimnazijskim programom za taj razred
- analizira i interpretira tematska, kompozicijska i stilska obilježja tekstova u kontekstu književnopovijesnoga razdoblja navodeći svoje primjere
- uspoređuje tekstove različitih autora te uočava sličnosti i razlike u kontekstu književnopovijesnoga razdoblja
- uspoređuje obilježja književnopovijesnih razdoblja europske (svjetske) i hrvatske književnosti (vremenske odrednice, predstavnike i poetike), povezuje sa znanjem iz drugih predmeta, izvodi zaključke i obrazlaže svoje tvrdnje
- izražava se samostalno potpunim rečenicama poštujući norme hrvatskoga standardnog jezika
- iznosi i obrazlaže svoje doživljaje i stavove

JEZIK

Element jezik oblikuje se na temelju ispita znanja sastavljenih od zadataka objektivnoga tipa nakon obrađene nastavne cjeline i utvrđivanja gradiva, a prema gore navedenim kriterijima.

IZRAŽAVANJE

Element izražavanje oblikuje se na temelju ocjena iz pisanih ili usmenih uradaka različitih žanrova zadanih nastavnim planom i programom (sastavci, prikazi, interpretacije, recenzije, eseji, školske zadaće...).

a) Pisani uradci vrednuju se prema opisivačima oblikovanima na temelju ljestvice vrednovanja Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja i gore navedenim kriterijima, a prikazani su sljedećom tablicom:

ELEMENT VREDNOVANJA	ISHODI	BROJ BODOVA	OPISNICI
Poznavanje i razumijevanje teksta (12 bodova)	prepoznati i navesti ključna obilježja polaznoga teksta/tekstova	0 1 2 3 4	Raspodjela bodova ovisi o vrsti teksta koji se piše i o kojem se piše, a utvrđuje se na temelju zadanih smjernica za svaki pisani tekst.
	razumjeti i problematizirati polazni tekst/tekstove u cjelini	0 1 2 3 4	
	potkrijepiti tvrdnje	2 1 0	Sve su tvrdnje i stavovi argumentirani. Sve tvrdnje nisu dokazane ili su djelomično dokazane. Tvrdnje i stavovi su neargumentirani.
	ostvarenost teme (originalnost)	2 1 0	Tema je ostvarena. Nazočne su osobne misli, stavovi i zaključci. Tema je djelomično ostvarena. Tema uopće nije ostvarena. Osobne misli, stavovi i zaključci su nedostadni ili ih uopće nema.
Povezanost teksta (4 boda)	oblikovanje teksta (kompozicija)	2 1 0	Zastupljeni su svi temeljni dijelovi kompozicije. Nedostaje jedan od temeljnih dijelova kompozicije. Nema kompozicijskih dijelova. Izlaganje je nesređeno.
	prikladan stil	2 1 0	Rječnik je prilagođen vrsti teksta. Zapaža se uporaba različitih stilskih sredstava. Rječnik je razvijen, ali zapaža se povremeni nefunkcionalan izbor riječi. Rječnik i uporaba riječi nisu prilagođeni vrsti teksta.
Uporaba hrvatskoga jezika (8 bodova)	sintaktička točnost	2 1 0	Rečenice su smislene i uzajamno povezane. Rečenice su smislene i uglavnom povezane. Rečenice pretežito ili uopće nisu ulančane, dijelovi rečenica se ponavljaju.
	pravopisna točnost	2 1 0	Dopuštene su 3 različite pravopisne pogreške. Dopušteno je do 5 različitih pravopisnih pogrešaka. U tekstu je više od 5 različitih pravopisnih pogrešaka.
	morfološka točnost	2 1 0	Dopuštene su 2 različite gramatičke pogreške. Dopuštene su 4 različite gramatičke pogreške. U tekstu je više od 4 različite gramatičke pogreške.
	urednost i čitljivost	2 1 0	Pismo je rukopisno i čitko. Tekst je uredan. Pismo je rukopisno, ali sva slova nisu pravilno oblikovana. Pretežno uredno. Rukopis nije čitak. Tekst je neuredan.
UKUPNO		24 BODA	

Usmena izlaganja / prezentacije vrednuju se na temelju sljedećih bodova:

VREDNOVANJE USMENOGA IZLAGANJA / PREZENTACIJE	BODOVI
1. Sadržaj - iscrpnost (potpuno, djelomično, pretrpano, promašeno) 0 1 2 - primjena znanja (primjenjuje / ne primjenjuje, točno/netočno) 0 1 2 - argumentacija (citira / ne citira, samo citira / ne tumači, citira/tumači) 0 1 2 - izvornost (samostalnost, osobno ili naučeno mišljenje) 0 1 2 - korisnost/zanimljivost 0 1 2	
2. Kompozicija (organizacija sadržaja) - logična povezanost dijelova (uvod – razrada – zaključak) 0 1 2 - istaknuti važni podaci (učinkovito organizirane informacije) 0 1 2	
3. Izraz i jezik - rečenica (jasna, pravilna, cjelovita, (ne) upotrebljava poštapalice) 0 1 2 - služi se odgovarajućim rječnikom 0 1 2 - izgovor (naglasak, tempo, stanke, brzina i jačina govorenja) 0 1 2	
4. Držanje - upotreba mimike (prikladna, neprikladna) 0 1 - upotreba gesta (pretjerana, prikladna...) 0 1 - stav (položaj tijela – ukočen, prirodan, neprikladan...) 0 1 - komunikacija s publikom (komunicira / ne komunicira s publikom, (ne) gleda u publiku, (ne) čita prezentaciju) 0 1 2	
5. Vrijeme izlaganja (ne) poštuje zadano vrijeme izlaganja 0 1	
6. Upotreba tehnologije oblikovanje prezentacije (organizacija teksta, odnos slike i teksta) 0 1 2	
BODOVI:	26/28

ZAKLJUČNA OCJENA IZ HRVATSKOGA JEZIKA rezultat je cjelokupnoga praćenja i ocjenjivanja učenika, a ne samo aritmetička sredina svih ocjena!

LITERATURA:

Ocjenjivanje. 2008. Ur. Petra Stipaničev. Profil. Zagreb.

Žanetić, Drandić. 1997. *Planiranje, programiranje i pripremanje nastave*. Znamen. Zagreb.

Žanetić, Drandić. 1997. *Ispitivanje, procjenjivanje i ocjenjivanje učenika*. Znamen. Zagreb.

Linda Grubišić Belina; Srećko Listeš. 2016. *Opisnici za jezično izražavanje*. Alfa. Zagreb.

Linda Grubišić Belina; Srećko Listeš. 2016. *Kompetencijski pristup nastavi Hrvatskoga jezika*. Školska knjiga. Zagreb.

Dokumenti Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje

Seminari u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje (prof. Nada Poturiček, psihologinja Elvira Nimac)

Predmetni profesori hrvatskoga jezika:

Tatjana Doračić

Bernarda Gunčić

Barbara Mrvoš